

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA MŰKÖDÉSÉNEK ÉS ÜLÉSEI ELŐKÉSZÍTÉSÉNEK EGYES VÁLTOZÁSAI, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A MEZŐGAZDASÁGI KÜLÖNBIZOTTSÁGRA

GÚR ROLAND*

A tanulmány célja, hogy bemutassa az Európai Unió Tanácsa működésének és ülései előkészítésének egyes változásait, különös tekintettel – a Lisszaboni Szerződéssel bevezetett változások kapcsán – a Mezőgazdasági Különbizottság (SCA)¹ szerepének lehetséges módosulásaira és szerepének Coreper-től való további elkülönülésére. Elsőként megvizsgálom a Lisszaboni Szerződés előtt fennálló rendszert, majd az e Szerződést követő állapotot. Harmadik lépcsőben pedig külön kitérek majd az Európai Unió Tanácsa 2010. évi, Mezőgazdasági Különbizottság munkamódszereiről szóló Tájékoztatójára és annak hatásaira.

Kulcsszavak: Európai Unió Tanácsa, Tanács, Mezőgazdasági Különbizottság, SCA, Coreper, Lisszaboni Szerződés, Európai Unió.

Ce document vise à introduire des changements dans le fonctionnement et dans la préparation des réunions du Conseil de l'Union européenne, en particulier en relation avec les changements introduits par le traité de Lisbonne, de la modification possible dans le rôle du Comité spécial Agriculture (CSA) et une nouvelle étape de la séparation de CSA et de Coreper. Premièrement, je vais examiner le système existant avant le traité de Lisbonne et dans un deuxième temps, l'état établi par le contrat mentionné. La troisième étape couvrira la Communication (de 2010) du Conseil de l'Union européenne et ses impacts sur les méthodes de travail du Comité spécial Agriculture.

Mots-clés: Conseil de l'Union européenne, Conseil, Comité spécial de l'agriculture, CSA, Coreper, Traité de Lisbonne, Union européenne.

1. A Tanács a Lisszaboni Szerződés előtt

Az Európai Unió Tanácsát a szakirodalom egy gyűjtőfogalomként határozta meg, mely magában foglalta egyrészt az állam- és kormányfőkből álló Európai Tanácsot, valamint a tagállamok minisztereiből álló Tanácsot.² A rendszer átláthatóbbá tételéről a Lisszaboni Szerződés gondoskodott, mint azt a későbbiekben látni fogjuk.

A Tanács a vizsgált időszakban az Európai Unió elsődleges, döntéshozó és jogalkotó szerve, mely kormányközi alapon működik.³ Ez utóbbi jellemző biztosítja azt, hogy a tagállamok álláspontjai megjelenhessenek a testület eljárása során és döntéseiben, azaz lehetővé

* Dr. GÚR ROLAND

PhD-jelölt

Miskolci Egyetem ÁJK, Nemzetközi Jogi Tanszék

3515 Miskolc-Egyetemváros

gurroland@gmail.com

¹ Angolul: Special Committee on Agriculture (SCA); Franciául: Comité spécial de l'agriculture (CSA). A továbbiakban: Mezőgazdasági Különbizottság vagy SCA.

² TORMA András: *Az Európai Unió intézményrendszere – oktatási segédlet*. Regionális Gazdaságtan Füzetek, Miskolc, 1999, 16.

³ HORVÁTH Zoltán–ÓDOR Bálint: *Az Európai Unió szerződéses reformja – Az Unió Lisszabon után*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2008, 139.

tegye a tagállamok érdekeinek megjelenítését és képviselését az Unió szintjén.⁴ Mindemellett azonban a Tanács már ekkor jelentős szereppel bírt a végrehajtás területén is.⁵

Hatásköre hat csoportba sorolható.⁶ Egyrészt a már említett jogalkotás, másrészt a tagállamok gazdaságpolitikájának összehangolása, harmadrészt a nemzetközi megállapodások megkötése az Unió és egy vagy több állam, illetve nemzetközi szervezet között. Negyedrészt szerepe van az Unió költségvetésének elfogadásában is, ahol ha az Európai Parlament és a Tanács nem jut egyezségre, akkor a „kötelező kiadások” (így a mezőgazdasági kiadások és az Unióon kívüli államokkal kötött nemzetközi egyezményekből fakadó kiadások) tekintetében a Tanács, a „nem kötelező kiadásokat”, valamint a költségvetés végső jóváhagyását érintően pedig az Európai Parlament mondhatja ki a végső szót. Ötödrésztől feladata, hogy az Európai Tanács által megszabott irányvonalak alapján kidolgozza az Unió Közös Kül- és Biztonságpolitikáját, figyelemmel természetesen arra, hogy a külpolitika, az állambiztonság és az államvédelem továbbra is tagállami hatáskörben maradt. Végül a bűnügyek vonatkozásában a nemzeti bíróságok és a rendőri erők közötti együttműködés koordinálása is a Tanács feladatai közé sorolható. Ez utóbbi két feladatkör egyértelműen a kormányközi együttműködés terepeként jelent meg mint az Európai Unió második és harmadik pillére.⁷

A Tanács szerepét Sir Michael Butler, brit állandó képviselő úgy írta le: „[e]gyfelől a Coreper és a tanács együttesen alkotják a tagországok közti állandó és számos ügyre kiterjedő, szimultán tárgyalások fórumát. Másfelől ők a közösség törvényhozó szervei is. Harmadsorban ők jelentik az igazgatótanácsot, ahol az intézkedésekkel kapcsolatos napi határozatok születnek.”⁸

2002 óta a Tanács 9 formációban működött, ezek

- az Általános Ügyek és Külkapcsolatok Tanácsa,
- a Gazdasági és Pénzügyek Tanácsa,
- a Bel- és Igazságügyek Tanácsa,

⁴ TORMA: i. m. 16.

⁵ Itt nem részletezve a komitológia intézményét.

⁶ Más csoportosítás szerint szintén hat kategóriába sorolhatjuk a Tanács hatáskörét. Így egyrészt bír jogalkotói hatáskörrel (idesorolva a költségvetés elfogadását, valamint a nemzetközi szerződések megkötésének körét), másrészt jogszabály-kezdeményezési jogköre is van. Harmadrésztől övé a végrehajtó hatáskör, míg negyedrésztől több esetben is e szervé a kinevezési jog (így pl. dönt a Gazdasági és Szociális Bizottság és a Régiók Bizottsága tagjairól, részt vesz az adatvédelmi biztos személyének vagy az Európai Számvevőszék tagjainak kiválasztásában, továbbá az Európai Parlament jóváhagyása mellett kinevezte az Európai Bizottságot.) Ötödrésztől számtalan ponton ellenőrző hatáskörrel bír (így például a Bizottság külkereskedelemmel összefüggő tevékenysége, és a komitológia kapcsán is), míg végül érdekközvetítő szerepe is van. Részletesen lásd: PÁNOVICS Attila: 5. *Az Európai Unió Tanácsának összetétele, működése, hatásköre*, in: *Az Európai Unió joga* (szerk.: Mohay Ágoston–Szalayné Sándor Erzsébet). Dialóg Campus Kiadó, Budapest–Pécs, 2009, 42–44.

⁷ Mivel témánkat szorosan nem érinti, így az ötödikként említett feladat fejlődéséről, mint a Gyors Reagálású Hadtest, a Politikai és Biztonsági Bizottság (PSC), az Európai Unió Katonai Bizottsága (EUMC) vagy az Európai Unió Katonai Állománya (EUMS) külön nem szólok. Ehhez hasonlóan nem kerül részletes kifejtésre a hatodikként említett feladat sem. Az egyes feladatok és e két fenti pont tekintetében is, valamint a csoportosítást érintően, részletesebb információk nyerhetők a következő szakmai publikációból: BLAHÓ András–PRANDLER Árpád: *Nemzetközi szervezetek és intézmények*, Aula Kiadó, Budapest, 2005, 290–291.

⁸ DICK Leonard: *Európai Unió – Történet, Szervezet, Működés*. Geomédia Szakkönyvek, Budapest, 2002, 68.

- a Foglalkoztatás, Szociálpolitika, Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi Ügyek Tanácsa,
- a Versenyképességi Tanács,
- a Közlekedés, Távközlés és Energia Tanács,
- a Mezőgazdasági és Halászati Tanács,
- a Környezeti Tanács,
- és az Oktatási, Ifjúsági és Kulturális Tanács.⁹

Ennek ellenére bármilyen formációban, azaz bármilyen szakminiszteri összetételben¹⁰ is ülésezzen a Tanács, az akkor is a Tanács egyik ülése lesz.¹¹ Így érthető meg például az is, hogy a szektorális tanácsok miért nem csak a szakterületükhöz kapcsolódó „A” napirendi pontok kapcsán hozhatnak döntéseket, hanem egy döntéssel fogadják el az eléjük terjesztett „A” napirendi pontok összességét. Vagyis mivel a Tanács jogi értelemben egységes szerv, a gyakorlatban azonban az adott témakörrel függően más-más összetételben ülésező testületek gyűjtőfogalma¹², így nem másról van itt szó, hanem arról, hogy bármelyik szektorális tanács is hozzon meg egy adott döntést, az a Tanács mint intézmény döntése lesz.

E rendszert a szakirodalom általában két nagy csoportra bontotta. Egyik csoportba helyezve a különböző szakformációkat, melyek azonban általában ragaszkodnak az egyes ágazatok érdekeinek képviseléséhez, így nehezen tudnak átfogó, politikai jellegű megállapodásokat kötni.¹³ A másik csoportba pedig a szakformációk működésétől jelentős eltérésekkel létező Általános Ügyek és Külcapcsolatok Tanácsát helyezhettük. Látnunk kell, hogy ez utóbbi formáció már a Lisszaboni Szerződés elfogadását megelőzően is külön üléseket tartott a két eltérő területen. Az általános ügyek területén az Európai Tanács üléseit készítette elő, intézményi és adminisztratív ügyeket, valamint politikailag nagyobb jelentőségű, több politikát érintő horizontális ügyeket készített elő. Mindez persze kitüntetett szerepet generált e formációnak a többi szektorális tanácshoz viszonyítva. A Tanács e formációja esetében a külügyminiszter és/vagy az európai ügyekért felelős miniszter(ek) államtitkár(ok) vettek részt az üléseken. A külcapcsolatokat érintően pedig az Unió külső tevékenységéhez kapcsolódó feladatokat látta el, így a közös kül- és biztonságpolitika, az európai biztonság- és védelempolitika, a külkereskedelem, a fejlesztési együttműködés vagy a humanitárius segítségnyújtás területe vonatkozásában. Itt hatáskörrel a tagállamok külügyminiszterei rendelkeztek.

Leszámítva a Mezőgazdasági és Halászati Tanács és a Gazdasági és Pénzügyek Tanácsa formációit – melyek e vonatkozásban vele azonos gyakorlattal bírnak –, az Általános Ügyek és Külcapcsolatok Tanácsának működése abban is különbözött a többi formáció működésétől, hogy általában havonta ülésezett, míg a többi formáció évente 2–6 alkalom-

⁹ HORVÁTH Zoltán–ÓDOR Bálint: i. m. 139.

¹⁰ Az üléseken természetesen részt vesz a szakterületért felelős EU-biztos is. Ami a föderális berendezkedési tagállamokat illeti, a tagállamok elérték, hogy amennyiben a Tanács olyan kérdéseket tárgyal, amely egy adott tagállam alkotmányos rendje szerint egy adott tartomány hatáskörébe tartozik, akkor e kérdések vonatkozásában a tartományok képviselői jeleníthessék meg a tagállamot. Ez utóbbi vonatkozásában lásd: PAPP Mónika: 11.3. *Az Európai Unió Tanácsa (miniszterek Tanácsa)*. In: *Az Európai Unió létrejötte, intézményrendszere és jogforrásai* (szerk.: Boytha György–Papp Mónika), Szent István Társulat, Budapest, 2005, 117–118.

¹¹ SZÁJER József–LAKY Zsuzsanna–TAPASZTÓ Szabolcs: *Európa – Az Európai Parlament és az Európai Unió további intézményei és működésük*. Magyar Egyetemi Kiadó, Budapest, 2004, 26.

¹² TORMA András: i. m. 19.

¹³ Uo.: 26.

mal, a Bel- és Igazságügyek Tanácsa pedig majdnem havi rendszerességgel tartott ülést.¹⁴ A Tanács üléseit Brüsszelben rendezik, leszámítva három hónapot (áprilist, júniust és októbert), mikor az üléseket Luxemburgban tartják meg.¹⁵ 1993-ig a Tanács ülései nem voltak nyilvánosak, azóta viszont a közvélemény már tájékoztatást kap azokról.¹⁶

Ebben az időszakban a Tanács elnöki tisztségét egy-egy féléves időszak keretében mindig más-más tagállam töltötte be, ellátva azt a feladatot is, hogy a Tanács különböző formációit (valamint azok előkészítő testületeit) összehívja és azokon elnököljön. A soros elnökség feladatát betöltő tagállam szerepe a napirendek összeállításában, a szavazások előkészítésében és a kompromisszumok kialakításában is jelentős. Ezen időszakban még az Unió külpolitikai álláspontjának megjelenítésében és az Unió külső képviselőjében is kulcsszerepet töltött be a soros elnökség feladatát ellátó tagállam.¹⁷

A brüsszeli székhelyű Tanács adminisztrációja a mintegy 3500 főből álló Főtitkárság. E szervezet élén egy a tagállamoktól független főtitkár áll¹⁸, akinek kinevezéséhez a Tanács egyhangú szavazata szükséges.¹⁹ A főtitkár a vizsgált időszakban²⁰ kül- és biztonságpolitikai főképviselőként is szolgált, segítve ez által a Tanács elnökségének munkáját a II. pillér területén. Minderre tekintettel a Tanács üléseinek előkészítéséért az Amszterdami Szerződés hatálybalépése óta a főtitkár-helyettes volt felelős.²¹ A Főtitkárság egyébiránt 10 főigazgatóságából áll, és elsődleges feladata a tanácsi megbeszélésekkel kapcsolatos szervezési, eljárás, titkársági ügyek kezelése, a soros elnökség munkájának segítése, valamint az, hogy előmozdítsa a döntéshozatal sikerét a különböző egyeztetések révén.²²

Ami a döntéshozatali eljárást²³, az három formában valósult meg: egyszerű többséggel, minősített többséggel, illetve egyhangúsággal.²⁴ Előfordul természetesen az is, hogy szavazásra egyáltalán nem kerül sor, mert a soros elnök feladata a Konszenzusra törekvés, így amennyiben ezt sikerült elérnie, azt be kell jelentenie, és amennyiben nincsen ellenvetés, abban az esetben az adott kérdésre vonatkozó döntést elfogadottnak kell tekinteni.²⁵ Ami azokat az eseteket illeti, amikor konszenzus nem alakult ki és szavazásra került sor, elmondható, hogy a vizsgált időszakban megfigyelhető tendencia volt az egyhangúsággal születő döntések irányából a minősített többségű döntések irányába történő hangsúlyeltolódás.

¹⁴ HORVÁTH Zoltán–ÓDOR Bálint: i. m. 139–140.

¹⁵ E három hónap a három Közösség 1965-ös egyesülésére emlékeztető öröksége, hiszen az ESZAK székhelye korábban Luxemburg volt. Lásd: DICK Leonard: i. m. 68.

¹⁶ BLAHÓ András–PRANDLER Árpád: i. m. 292.; Egyébiránt ma már a Tanács törekszik arra, hogy az egyes Tanácsülések (illetve azok nyilvános részei) az interneten is nyomon követhetők legyenek videoközzvetítés formájában. Részletesen lásd még a dolgozat III. pontjában.

¹⁷ Lásd még: 1. sz. melléklet. Azért, hogy a nagy tagállamok elnökségei ne torlódjanak össze, hanem ésszerű távolságra essenek egymástól, 1996-tól kezdődően már nem a korábbi alfabetikus sorrendet követik. Lásd: DICK Leonard: i. m. 63.

¹⁸ HORVÁTH Zoltán–ÓDOR Bálint: i. m. 140.

¹⁹ FEHÉR István: 2.9. *Az Európai Unió Tanácsának Főtitkársága*. In: *Az Európai Unió integrációja és intézményei* (szerk.: Fehér István), Szent István Egyetemi Kiadó, Gödöllő, 2004, 68.

²⁰ és az Amszterdami Szerződés hatálybalépését (1999. május 1-jét) követően.

²¹ HORVÁTH Zoltán–ÓDOR Bálint: i. m. 140.

²² FEHÉR: *Az Európai...*, 68.

²³ Lásd még: 2. sz. melléklet. A Tanács napirendi pont típusainak bemutatását lásd: Philippa SHERRINGTON: *The Council of Ministers – Political Authority in the European Union*. Pinter, London and New York, 2000, 61–62.

²⁴ HORVÁTH Zoltán–ÓDOR Bálint: i. m. 140–141.

²⁵ BLAHÓ András–PRANDLER Árpád: i. m. 292.

dás. Emellett az egyszerű többséggel szinte kizárólag eljárási és olyan kérdésekben született döntés, amelyekről a Szerződések külön nem rendelkeztek.²⁶

Az Egységes Európai Okmány 1987-ben vezette be a minősített többségi szavazást. E döntési rendszer jelentős korlátjaként jelenhetett volna meg a De Gaulle francia elnök által 1966-ban elért luxemburgi kompromisszum, melynek értelmében, ha egy adott tagállam egy adott kérdésben kifejezésre juttatja, hogy „létfontosságú érdekei” forognak kockán, akkor a döntést egyhangúsággal kell meghozni.²⁷ Persze mindez egyetlen jogi kötelezettséget hordozó dokumentumba sem került bele, és az Egységes Európai Okmány elfogadását követően az erre való hivatkozás már nem volt jellemző a Tanácsban.²⁸

A minősített többséggel születő döntéseknek egy hármass többségi rendszernek kellett megfelelniük. Így egyrészt a legutóbbi állapot szerinti, 27 tagú Európai Unió Tanácsában 345 szavazatból 255 szükséges a minősített többséghez. (Látható tehát, hogy a blokkoló kisebbséghez 91 szavazatot kell összegyűjteni.) Másrészt bizottsági kezdeményezéséről folyó szavazás esetében a tagállamok több mint felének, más esetben kétharmadának támogatása kell, hogy biztosított legyen. És végül bármelyik tagállam kérheti a népességi szűrő által előírt követelmény teljesülésének ellenőrzését, azaz, hogy a minősített többséggel meghozott döntést támogató államok képviselik-e az Unió népességének 62%-át. Ha nem, a döntés nem tekinthető elfogadottnak.²⁹ A rendszer bonyolultsága abból fakad, hogy egyrészt a legnagyobb államok nem rendelkeznek lakosságszámukhoz mérhető szavazataránnyal, másrészt a rendszer nem kívánta megengedni azt sem, hogy a kisebb államok túlzottan jelentéktelen szinten jelenjenek meg a rendszerben, hiszen mindez az Unió alapvető céljával is ellentétes lett volna.³⁰

Mindemellett azonban látni kell azt is, hogy a Tanács egyes formációinak az ülései nem tudják biztosítani a folyamatosságot, a munka tehát nem folytatható kizárólag ezen a szinten. Szükséges tehát, hogy további szervezetek is részt vállaljanak ezen feladatok ellátásában. Így a Tanács munkájának előkészítése és koordinálása, valamint a Tanács döntésképeségének folyamatos fenntartása az Állandó Képviselők Bizottságának (COREPER³¹) és

²⁶ HORVÁTH Zoltán–ÓDOR Bálint: i. m. 141.

²⁷ A megállapodás leglényegesebb pontja szerint: „Amennyiben a döntéshozatal során olyan bizottsági javaslat kerül terítékre, amelyről többségi alapon lehetne szavazni, de egy vagy több tagállam alapvető, legfontosabb érdekeit érintő ügyről van szó, a tanács tagjai megpróbálnak belátható időn belül olyan megállapodást találni, amelyet saját és a közösség érdekeit egyaránt tiszteletben tartva, a szerződés 2. cikkében megfogalmazottakkal összhangban a tanács minden tagja elfogad.” Lásd: DICK Leonard: i. m. 65–66.

²⁸ BLAHÓ András–PRANDLER Árpád: i. m. 293.; A tagállamok egyébként is viszonylag ritkán éltek ennek a „vétónak” a lehetőségével, és mindössze egy alkalommal utasították azt el, amikor Nagy Britannia nem valós érdekei alapján kívánt élni ezzel a lehetőséggel, hanem a brit költségvetési vita miatt kívánt sikertelenül meggátolni egy mezőgazdasági ármegállapodást. Lásd: DICK Leonard: i. m. 66. és SZÁSZ Iván: Jogi Tájékoztató Füzetek 144. – Az Európai Unió alapvető intézményei, figyelemmel az új Alkotmányra, Budapest, 2004., 123.

²⁹ HORVÁTH Zoltán–ÓDOR Bálint: i. m. 141.

³⁰ Egyes államok, így Boytha György szerint Spanyolország és Lengyelország (főként Németországhoz viszonyítva) lakosságszámahoz képest magasan felülreprezentált szavazatszámmal bír a Tanácsban belül. Forrás: BOYTHA György: 15.3.4. Az Európai Unió Tanácsa: Szavazatmegoszlás és működés. In: Az Európai Unió létrejötté, intézményrendszere és jogforrásai (szerk.: Boytha György–Papp Mónika). Szent István Társulat, Budapest, 2005., 199. További következtetések a 2. sz. mellékletből vonhatóak le.

³¹ Angolul: Permanent Representatives Committee, franciául: Comité des Représentants Permanents.

a Mezőgazdasági és Halászati Tanács esetén a Mezőgazdasági Különbizottságnak (SCA³²) a felelőssége.³³ E bizottságok a tagállami érdekvédelem mellett, a tagállamok és az Unió közötti információáramlás elsődleges csatornái, a Tanács üléseinek előkészítői és a rendszerben előttük elhelyezkedő tanácsi munkacsoportok munkájának irányítói, koordinálói.

Az Állandó Képviselők Bizottsága, mely tehát a kompromisszumkeresés egyik legfontosabb intézménye, két szinten működik, és rendszerint hetenként ülésezik. A COREPER II. az állandó képviselők bizottsága, azaz a tagállamok Európai Unióhoz delegált állandó képviselteinek nagyköveti rangban lévő vezetőinek testülete, amely a fontosabb politikai kérdéseket vitatja meg, és az Általános és Külügyek Tanácsa, valamint a Gazdasági és Pénzügyek Tanácsa ülései³⁴ mellett az Európai Tanács üléseit készíti elő.³⁵ A további tanácsi formációk üléseit – egy kivétellel – a COREPER I. készíti elő, mely az állandó képviselők helyetteseiből álló bizottság. A Mezőgazdasági és Halászati Tanács üléseinek előkészítéséért a Mezőgazdasági Különbizottság felel. Ez utóbbi az SCA szóvivők (és helyetteseinek)³⁶ bizottsága. Amennyiben a COREPER (vagy az SCA) szintjén egyezsre jutnak a javaslattervezetetről érintően, úgy az „A” napirendi pontként, azaz csupán a többi „A” napirendi ponttal való, vita nélküli, együttes elfogadás céljából kerül a Tanács napirendjére.³⁷ Amennyiben azonban a COREPER (vagy az SCA) szintjén nem alakul ki egyezés, úgy két lehetőség áll fenn. Az egyik, hogy a javaslatot visszaküldik a következőkben megvizsgáló munkacsoport szintre, további átdolgozásra, vagy pedig, amennyiben csak néhány tagállamnak vannak ellenvetései a javaslattal kapcsolatban, úgy azt a határozat reményében a Tanács elé terjesztik.³⁸

A tanácsi struktúrát azonban tovább szükséges nyitnunk, hiszen a COREPER (és az SCA) alatt helyezkednek el a különböző munkacsoportok, melyek a javaslatokat előkészítik a COREPER (és az SCA), valamint a Tanács számára. A munkateher megosztása keretében természetesen az is előfordulhat, hogy a döntés már ezen a szinten megszületik, további vitát nem igényel, és a felsőbb szinteknek mindössze jóvá kell hagyniuk azokat. E munkacsoportok tevékenységében a tagállamok szakértői³⁹, a Bizottság képviselői és a Tanács Főtitkárságának tisztviselői vesznek részt.⁴⁰ A munkacsoportok száma nem rögzített, a tagállamok döntésére van bízva ugyanis, hogy mely általuk fontosnak ítélt kérdés előkészítésére hoznak létre hosszabb-rövidebb ideig működő munkacsoportokat. Ma mintegy 250 ilyen

³² Angolul: Special Committee on Agriculture (SCA), franciául: Comité spécial de l'agriculture (CSA).

³³ Jelen csoportosítás keretében nem foglalkoztunk például az első pillér keretében megjelenő Monetáris Bizottsággal, a második pillér vonatkozásában tevékenykedő Politikai és Biztonsági Bizottság vagy a harmadik pillérben lévő Koordináló Bizottság tevékenységével. Lásd még: SZÁJER József–LAKY Zsuzsanna–TAPASZTÓ Szabolcs: i. m. 28., illetve: Yves DOUTRIAUX–Christian LEQUESNE: *Les institutions de l'Union européenne*. La Documentation française, Paris, 2000, 37–38.

³⁴ SZÁJER József–LAKY Zsuzsanna–TAPASZTÓ Szabolcs: i. m. 27.

³⁵ PÁNOVICS Attila: i. m. 40.

³⁶ Nincs egyértelmű szabály arra vonatkozóan, hogy e pozíciókba egy tagállamnak kiket kell delegálnia, Magyarország az SCA szóvivői posztra a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium EU Koordinációs és Nemzetközi Főosztályának vezetőjét, helyettesének a Magyar Köztársaság brüsszeli EU Állandó Képviselte mezőgazdasági csoportjának vezetőjét jelölte.

³⁷ Persze ilyenkor is előfordulhat, hogy egy tagállam ezt követően meggondolja magát, és kéri a napirendi pont tárgyalását.

³⁸ DICK Leonard: i. m. 64.

³⁹ Az egyes szakminisztériumok, illetve háttérintézményeik által delegált szakértő kollégák.

⁴⁰ SZÁJER József–LAKY Zsuzsanna–TAPASZTÓ Szabolcs: i. m. 28.

munkacsoport működik⁴¹, éves szinten és összesen hozzávetőleg 2500 ülést tartva.⁴² A munkacsoportok a COREPER, az SCA és a Tanács munkájához hasonlóan konszenzuskesztő technikával dolgoznak. A jogszabályalkotás kezdeti fázisában részt vevő munkacsoportok mellett a rendszer részeként említhetjük még meg a szakbizottságok rendszerét is, melyek feladata szintén a fentebbi szinten elhelyezkedő szervezetek segítése.⁴³

2. A Tanács szerepének változása a Lisszaboni Szerződés eredményeként

A következőkben az első pontban ismertetett rendszer legfőbb – a Lisszaboni Szerződés által bevezetett – változásait tekintjük át.

Az Európai Unióról szóló Szerződés meghatározása szerint a Tanács az Európai Parlamenttel közösen látja el jogalkotási és költségvetési feladatait, amellet, hogy politikameghatározási és költségvetési feladatai is vannak.⁴⁴

A Tanács formációinak rendszerét érintően egy jelentős módosítást tett a Lisszaboni Szerződés, amivel két részre bontotta az Általános Ügyek és Külkapcsolatok Tanácsát. Így az eddigi 9 helyett már 10 formáció létezik⁴⁵, az Általános Ügyek Tanácsával és a Külügyek Tanácsával együtt. Az előbbi feladata, hogy a Tanács különböző formációiban folyó munka közötti összhangot biztosítsa, valamint, hogy az Európai Tanács elnökével és a Bizottsággal együttműködve, a most már önálló intézményi szintre emelt⁴⁶ Európai Tanács üléseit előkészítse és nyomon kövesse. Az Unió külső fellépésével kapcsolatos döntések meghozataláért, valamint az Unió külső tevékenységei összhangjának biztosításáért a Külügyek Tanácsa felelős.

A Lisszaboni Szerződés a Külügyek Tanácsa kivételével, ahol is az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője elnököl, az Európai Tanácsra hagyta a Tanács különböző formációinak elnökségéről szóló döntés meghozatalát.⁴⁷ A Lisszaboni Szerződést elfogadó kormányközi konferencia zárónyilatkozatához csatolt 9. Nyilatkozatban a tagállamok amellett foglaltak állást, hogy a csoportos elnökségre épülő rotációs rendszert fogják alkalmazni, figyelembe véve a tagállamok különbözőségét és az Unión belüli földrajzi egyensúlyt is. Mindez azt jelenti, hogy a tagállamok továbbra is hathónapos elnökségi periódusonként

⁴¹ HORVÁTH Zoltán–ÓDOR Bálint: i. m. 140.

⁴² PÁNOVICS Attila: i. m. 40.

⁴³ Fehér István csoportosítása szerint ezek lehetnek szigorú értelemben vett tanácsi bizottságok, a Tanács tisztviselőinek részvételével; különböző állandó bizottságok az adott kormányok képviselőinek és esetleg ágazati érdekképviselőinek a részvételével; a Bizottsághoz köthető, de tevékenységükről a Tanácsnak is beszámoló bizottságok; valamint további kisebb bizottságok. Részletesebben lásd: FEHÉR István: 2.10. COREPER – Állandó Képviselők Bizottsága. In: *Az Európai Unió integrációja és intézményei* (szerk.: Fehér István). Szent István Egyetemi Kiadó, Gödöllő, 2004, 69–70.

⁴⁴ Az Európai Unióról Szóló Szerződés 16. cikk (1) bekezdése.

⁴⁵ Hangsúlyozni kell azonban, hogy a Lisszaboni Szerződés nem határozta meg a Tanács további formációit, hanem az azokról szóló döntések meghozatalát az Európai Tanácsra bízta az Európai Unióról Szóló Szerződés 16. cikkének (6) bekezdésében. Ugyanakkor korábbi kormányközi konferenciákon (2004-ben és 2007-ben) a tagállamok már egyhangú támogatásukat fejezték ki a korábbi rendszer fenntartása mellett.

⁴⁶ Az Európai Unióról Szóló Szerződés 13. cikk (1) bekezdése.

⁴⁷ HORVÁTH Zoltán–ÓDOR Bálint: i. m. 143.

váltják egymást az egyes formációk élén, azzal, hogy a trió többi tagja közös program alapján segíti az elnökséget az összes feladata ellátásában.⁴⁸

Az átláthatóság fokozottabb érvényesítésének céljából, a korábban megindult folyamatoknak megfelelően, a Lisszaboni Szerződés a Tanács jogalkotási aktus tervezetére vonatkozó tanácskozásait és szavazásait egyértelműen nyilvánossá tette.⁴⁹

A Lisszaboni Szerződés által hozott legnagyobb változás azonban a Tanács szavazási rendszerében következett be. Ezek szerint most már egyértelműen rögzítésre és főszabályként megfogalmazásra került, hogy a Tanács döntéseit minősített többséggel hozza, kivéve, ha a Szerződések ettől eltérően rendelkeznek.⁵⁰ Hosszas tárgyalások eredményeként az Unió tagállamai arra jutottak, hogy 2014. október 31-ig fenntartják a jelenlegi, Nizzai Szerződés által kialakított rendszert, a módosításokat pedig csak azt követően vezetik be.⁵¹

A reformszerződés által kidolgozott rendszer így tehát 2014. november 1-jei hatállyal lép életbe, azzal, hogy 2017. március 31-ig bármely tagállam kérheti, hogy a minősített többséggel elfogadandó döntéseket a Nizzai Szerződés szerinti minősített többséggel fogadják el. Így az új rendszer kizárólagossá 2017. április 1-jén válik.

Bizonyos szinten a döntéshozatal lassulását eredményezheti az az egyesek szerint garanciális elem, melynek köszönhetően a blokkoló kisebbség létrejöttéhez szükséges népesség vagy tagállamok számának legalább háromnegyedét kitevő tagállamok kérésére a Tanács folytatja a már megkezdett tárgyalásokat egy minősített többséggel elfogadandó kérdésben, azért, hogy ésszerű határidőn belül kielégítő megoldást találjon a felvetett aggodalmakat illetően. E szabály szintén az átmeneti időszakban lesz hatályos, azaz 2014. november 1-je és 2017. március 31-e között. Azonban látni kell azt is, hogy 2017. április 1-jétől e kontrollelem nem hogy feloldódik, hanem korlátjaiban még tovább gyengül, hiszen innentől kezdődően a blokkoló kisebbség létrejöttéhez szükséges népesség vagy tagállamok számának mindössze az 55%-ára lesz szükség.⁵² Így tehát a jelenlegi 27 tagú Európai Unióval számolva, az első periódusban 10 tagállam, vagy a népesség 26,26%-a, a másodikban pedig 7 tagállam, vagy a népesség 19,25%-a lesz szükséges egy döntés elhalasztásához.⁵³

Ami a döntések meghozatalát illeti, 2014. november 1-jétől⁵⁴ megszűnnek a szavazati súlyok, és egy javaslat elfogadásához innentől kezdve, a tagállamok legalább 55%-a kell, úgy, hogy a döntést legalább 15 tagállam támogassa, akik egyben az Európai Unió legalább 65%-át képviselik.⁵⁵ Emellett a blokkoló kisebbség innentől kezdve legalább 4 tagállamból

⁴⁸ A 2007. december 13-án aláírt Lisszaboni Szerződést elfogadó kormányközi konferencia zárónyilatkozatához csatolt, a Tanács elnökségének gyakorlásáról szóló európai tanácsi határozatra vonatkozóan az Európai Unióról szóló szerződés 16. cikkének (9) bekezdéséről szóló Nyilatkozat.

⁴⁹ HORVÁTH Zoltán–ÓDOR Bálint: i. m. 143.

⁵⁰ Az egyhangúság alatt maradó területek körét részletesen lásd HORVÁTH Zoltán–ÓDOR Bálint: i. m. II. Melléklet.

⁵¹ Minderről részletesen a Lisszaboni Szerződés, az átmeneti rendelkezésekről szóló 36. Jegyzőkönyve rendelkezik a minősített többségre vonatkozó rendelkezésekről szóló II. cím keretében.

⁵² Lásd: a Lisszaboni Szerződés, az Európai Unióról szóló szerződés 16. cikkének (4) bekezdéséről és az Európai Unió működéséről szóló szerződés 238. cikkének (2) bekezdéséről szóló 7. Nyilatkozatában.

⁵³ HORVÁTH Zoltán–ÓDOR Bálint: i. m. 146.

⁵⁴ Jelen esetben figyelmen kívül hagyva a 2017. március 31-ig hatályos és korábbiakban már jelzett átmeneti rendelkezéseket.

⁵⁵ Amennyiben pedig nem a Bizottság vagy az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének javaslatára jár el a Tanács, úgy a minősített többséghez a Tanács tagjai legalább 72%-ának, egyben az Unió népességének 65%-át kitevő tagállamokat képviselő szavazata szükséges.

kell, hogy álljon. Mindezen változások elsősorban a nagyobb tagállamok népességarányuk alapján követelt súlyát erősíti a szavazások során, ami – elsősorban Németország lakosság-számához képest – alulreprezentáltságát korrigálja.⁵⁶

3. A Mezőgazdasági Különbizottság szerepének változása a Lisszaboni Szerződés hatására

A Lisszaboni Szerződés 2009. december 1-jei hatálybalépésével érzékelhető vált a Mezőgazdasági Különbizottság működésével kapcsolatos bizonytalanság a szakmán belül. A helyzet rendezését, egész pontosan a felmerülő kérdések megnyugtató tisztázását számos hazai és nemzetközi, többségében informális tárgyalás előzte meg.

Látnunk kell, hogy a Lisszaboni Szerződés aláírását követő időszakban nyíltan vagy burkoltan, esetleg csak az SCA mellett ki nem állva, de többen preferálták – hogy a szokásjogtól eltérően – az Európai Unió Tanácsai üléseinek előkészítésénél a COREPER I és II szerepe kerüljön továbbhangsúlyozásra. Mindennek azonban nyilvánvalóan több hátránya van, nem elfeledve azt sem, hogy ez a magyar érdekekkel sem azonos irányú. Amellett, hogy a COREPER ülések jelenleg is igen leterhelt formában működnek, semmi sem indokolja azt, hogy egy speciális szaktudással működő és 2013. június elejéig 1460 ülést megélt, szakmaspecifikált bizottság feladatkörét egy a jelenleg SCA hatáskörébe tartozó kérdésekkel nem foglalkozó COREPER keretébe integráljuk.

Természetesen, a fenti irányzat mellett megjelent az a gondolat is, hogy a Mezőgazdasági Különbizottság (SCA) működését fenn kell tartani a bevált szokásjogi alapokon, illetve bizonyos elemek továbbfejlesztésével. A magyar érdekek szempontjából mindenképpen szerencsésnek ítéltető, hogy a Tanács a jelenlegi rendszer fenntartása és fejlesztése mellett foglalt állást. Az természetesen továbbra sem lehet kérdéses, hogy a rendszert teljesen összhangba kell hozni a Lisszaboni Szerződés által bevezetett változásokkal.

E körben az egyik legfontosabb lépést az Európai Unió Tanácsa elnöksége által a Mezőgazdasági Különbizottságnak küldött, 5952/10. számú dokumentum⁵⁷ jelentette, mely a Mezőgazdasági Különbizottság munkamódszereit taglalta.

A Mezőgazdasági Különbizottság munkamódszereinek ezt megelőző, legutóbbi felülvizsgálatára 2005-ben, az Unió bővítésével összefüggésben került sor. Tekintettel arra, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 43. cikke⁵⁸ értelmében a rendes jogalkotási eljárás, azaz az együttdöntési eljárás alkalmazási köre kiszélesítésre kerül a 40. cikk (1) bekezdésében⁵⁹ előírt közös piacszervezés, továbbá a közös agrárpolitika és a közös

⁵⁶ Részletesebben lásd HORVÁTH Zoltán–ÓDOR Bálint: i. m. 148.

⁵⁷ Az Európai Unió Tanácsa 2010. február 2-i, 5952/10. számú Tájékoztatója a Mezőgazdasági Különbizottság munkamódszereiről (a továbbiakban: Tájékoztató). A Tájékoztató egy korábbi nem végleges és nem nyilvános dokumentum aktualizált és egységes szerkezetbe foglalt változata, mely a Mezőgazdasági Különbizottság 2010. február 1-jei ülésén véglegesített szöveget rögzíti.

⁵⁸ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 43. cikk (2) bekezdése: „A 40. cikk (1) bekezdésében előírt közös piacszervezést, továbbá a közös agrárpolitika és a közös halászati politika célkitűzéseinek megvalósításához szükséges egyéb rendelkezéseket a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően rendes jogalkotási eljárás keretében az Európai Parlament és a Tanács állapítja meg.”

⁵⁹ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 40. cikke (1) bekezdése: „A 39. cikkben megfogalmazott célkitűzések elérése érdekében létre kell hozni a mezőgazdasági piacok közös szervezését. Ez a piacszervezés, az érintett terméktől függően, az alábbi formák valamelyikét ölti:

a) közös versenyszabályok;

halászati politika célkitűzéseinek megvalósításához szükséges egyéb rendelkezésekre, az SCA munkamódszereinek újbóli átgondolása is szükségessé vált. Ismert, hogy az olyan területeken, ahol az együttdöntési eljárás már régebb óta bevált módszer, az együttdöntési eljárás gyakorlati vonatkozásairól szóló közös nyilatkozat, az együttdöntési útmutató, valamint más támogató dokumentumokban összefoglalt munkamódszerek iránymutatásul szolgálhatnak.⁶⁰

A Tájékoztató nyolc kérdéscsoportot jár körbe, amelyek tekintetében a munkamódszerek változtatása, fejlesztése szükséges.

Egyrészről a dokumentumkészítés vonatkozásában rögzítésre kerül, hogy az SCA végrehajtja az Európai Unió Tanácsának 2003. március 11-i, 7105/03. számú dokumentumába foglalt magatartási kódexet, és tudomásul veszi, hogy a Titkárság jelenleg is végrehajtja a Tanács és előkészítő szervei részére történő dokumentumkészítésre vonatkozó útmutatót. Kiemelésre kerül továbbá, hogy a Titkárság által az SCA részére készítendő dokumentumok e fenti útmutató elvei szerint kell, hogy készüljenek, és megoldás-orientáltak kell legyenek. A Titkárságnak innentől kezdve módjában áll az is, hogy amennyiben több, alternatív megoldási lehetőség áll rendelkezésre, a saját ítélete alapján listát készítsen az egyes lehetőségeket támogató delegációkról. Fontos aláhúzni, hogy a fent jelzett magatartási kódex és útmutató egyes elemeit kiemelve az elvek gyakorlatba ültetése céljából az SCA kikészítő intézkedésekről állapodhat meg.⁶¹

Másrészről, az előzetes dokumentumkészítés fázisát követően a vita rendjét is szabályozza a Tájékoztató. Ezek az eljárási szabályok kivétel nélkül a valódi problémamegoldó párbeszédet kívánják biztosítani a delegációk, az elnökség és a Bizottság képviselője között, amellett, hogy az SCA ülések lefolyásának gyorsítását célozzák, eddig sem alkalmazott, illetve a Tájékoztató kiadásáig élő, sajnálatosan rossz gyakorlatok „tiltásával”. Elsőként kerül rögzítésre, hogy az SCA üléseit megelőző munkacsoporti ülést vezető elnök szóbeli beszámolójára nincs lehetőség az SCA ülésén, így a Titkárság dokumentumainak kell tükröznie a munkacsoportban elért eredményeket, felvázolva a továbblépési lehetőségeket és a döntési kötelezettségeket. Mivel az SCA a munkacsoporthoz képest előrelépést szeretne elérni, így az elnök minden egyes alkalommal jelzi, hogy a napirendi pontok vitájára mennyi idő áll rendelkezésre. Korábban is élő gyakorlatot rögzít a Tájékoztató, mikor kiemeli, hogy nem valószínű, hogy a jelenlévők mindegyike hozzászólna egy-egy tárgyalt napirendi ponthoz. Azonban sokkal fontosabb a Tájékoztató azon rendelkezése, mely rögzíti, hogy a hozzászólás hiánya innentől kezdve beleegyezésnek tekintendő.

Egzakt formában került rögzítésre, hogy a hozzászólások terjedelme nem haladhatja meg a két percet, a Bizottság képviselőjének különleges szerepéből fakadó hozzászólásainak sérelme nélkül. E fenti előírás gyakorlatba ültetése azonban minden bizonnyal – legalábbis kezdetben – akadályokba fog ütközni, tekintettel egyes tagállamok eddigi hozzászólás-terjedelmére. A Tájékoztató a vitához kapcsolódóan kiemeli továbbá, hogy egyetértés esetén erősen javallott az előttünk szólóval való egyetértés kifejezése, az álláspont megismétlése helyett⁶². Ösztönözni kell a delegációkat továbbá, hogy azonos álláspont esetén

b) a különböző nemzeti piaci rendtartások kötelező összehangolása;

c) egy európai piaci rendtartás.”

⁶⁰ A Tájékoztató „A Mezőgazdasági Különbizottság (SCA) munkamódszerei” című pontja szerint.

⁶¹ A Tájékoztató „Általános” és „Titkársági dokumentumok az SCA részére” pontjai.

⁶² Ez idáig több delegáció részéről előszeretettel alkalmazott gyakorlat volt az előttük szóló másik tagállam álláspontjával megegyező álláspont megismétlése.

közös álláspontot fogalmazzanak meg.⁶³ Természetesen az itt felsorolt eljárási szabályok nem teljes körűek. Elég, ha csak arra gondolunk például, hogy az elnöknek mindig szem előtt kell tartania a tagállamok egyenlőségének jogát, azaz nem teheti meg, hogy egyes tagállamoknak lehetővé teszi az álláspontjuk kifejtését, míg másoktól annak ismertetése mellőzését kéri időhiányra tekintettel.

Harmadrésről rögzítésre került az utólagos dokumentumkészítés köre is, azaz, hogy a Tájékoztató kiadásától kezdődően, a Titkárság minden ülést követően összefoglaló jegyzőkönyvet fog készíteni az SCA következtetéseiről.⁶⁴

Negyedrészről a Tájékoztató az elnökség feladatává teszi, hogy az érintett delegációkkal, a Bizottsággal és a Titkársággal együtt dolgozzon a megoldások feltárása érdekében az ülések közötti időszakokban. A Tájékoztató e tekintetben a korábbiakhoz képest többletjogokat biztosít az elnökség részére⁶⁵, azaz konkrét problémákkal kapcsolatos konzultáció érdekében és azért, hogy a konkrét megoldási lehetőségekről az SCA-nak beszámolhasson, az érintett mezőgazdasági attasékkal együtt meghatározhatja a „célzott feladatok” egy részét.⁶⁶

Ötödrészről az elnökség felelősségi körébe rendelték, hogy az a tapasztalatok fényében és a horizontális kódexek keretén belül megvalósítsa a munkamódszerek felülvizsgálatát, és a szükséges módosítások körére javaslatot tegyen.⁶⁷

Hatodrészről – részben az SCA-tól kissé elrugaszkodva, de mégis ahhoz kapcsolódva – a Tájékoztató kiemeli, hogy a Tanács „egyéb kérdések”⁶⁸ alá tartozó napirendi pontjai felvételével kapcsolatos indítványok tekintetében a tagállamoknak önfegyelmet kell gyakorolniuk. A dokumentum mindezt a Mezőgazdasági és Halászati Tanácsban szerzett tapasztalataira alapítja. Zárójelben rögzíthetjük is, hogy nem teljesen alaptalan egyes tagállamok e területen alkalmazott gyakorlatával szembeni „puha fellépés” vagy diplomatikusabban fogalmazva „kérés”. Ugyanakkor szembetűnő számunkra, hogy a Tájékoztató senkitől nem vitatja el ilyen kérdések napirendre vételének indítványozási lehetőségét, pusztán megfontolt cselekvésre kéri a tagállamokat. Mindemellett azonban a Tájékoztató emlékeztet arra, hogy ezeket a kérelmeket magyarázó dokumentum kíséretében kell benyújtani, amennyiben lehetséges, úgy legalább egy héttel a Mezőgazdasági és Halászati Tanács ülését megelőzően.⁶⁹

Áttekintve e fenti változásokat, mégis azt kell mondanunk, hogy a Lisszaboni Szerződéshez kapcsolódó két legjelentősebb változás a nyolcas csoportosítás alább bemutatásra kerülő hetedik és nyolcadik pontja.

Így, hetedrészről, nyilvánvalóan a legnagyobb jelentőségű változás, hogy a rendes jogalkotási eljárás köre a fentiekben vázoltak szerint kiterjesztésre került. A Tájékoztató ehhez kapcsolódóan kiemeli, hogy a fent említett dokumentumokban – azaz az együttdöntési eljárás gyakorlati vonatkozásairól szóló 2007. évi közös nyilatkozatban, az együttdöntési útmutatóban és az egyéb támogató dokumentumokban – meghatározott elismert együttdöntési

⁶³ A Tájékoztató „SCA-vita” pontja.

⁶⁴ A Tájékoztató „Titkársági dokumentumok az SCA részére” pontja.

⁶⁵ Amennyiben ahhoz az SCA is előzetes beleegyezését adja.

⁶⁶ A Tájékoztató „SCA-vita” pontja.

⁶⁷ Uo.

⁶⁸ Angolul: Any Other Business (AOB).

⁶⁹ A Tájékoztató „A Tanács „Egyéb kérdések” alá tartozó napirendi pontjai” pontja.

munkamódszereket az SCA végrehajtja, és egyúttal tudomásul veszi, hogy a Titkárság már jelenleg is végrehajtja a bevált munkamódszerekről szóló kézikönyvet.⁷⁰

És végül, nyolcadrészről, a Tájékoztató rögzíti, hogy az SCA kidolgozza azt az eljárást, melyet abban az esetben kell követni, amikor a Mezőgazdasági Különbizottság szintjén folytatott vita nélkül tűznek napirendi pontokat a tanácsülés napirendjére. Mindez elsőre furcsának hangozhat, ha csak arra gondolunk, hogy az SCA szerepe pont a vita alkalmazása, annak érdekében, hogy lehetőség szerint „A” napirendi pontként kerülhessen a Tanács elé a javaslat. Ez is oka lehetett annak, hogy néhány tagállam nem tartotta célszerűnek az Elnökség által javasolt „I/A” eljárás bevezetését. Eljárási szabályok keretében a Tájékoztató rögzítette, hogy a „vita nélkül elfogadható napirendi pont” felvétele nem akadályozza, hogy a javaslat elfogadása során szavazási szándékot jelentsen be a tagállam, a Tanács jegyzőkönyvében nyilatkozatot rögzítsen, illetve ideiglenes beleegyezését visszavonja. Azért, hogy az ilyen jellegű hozzászólások lehetőség szerint elkerülhetőek legyenek, a delegációk és a Bizottság még az ülés előtt írásban ismertetik álláspontjukat. Természetesen, ha bármelyik delegáció kifogást emel egy vita nélkül elfogadható napirendi pont felvétele ellen, úgy a szóban forgó napirendi pont ennek megfelelően megvitatásra kerül az ülésen.⁷¹

4. Következtetések

Ha a szervezeti kereteket nézzük, akkor a legfontosabb változtatások között említhető, hogy a Lisszaboni Szerződés önálló intézményként nevesítette az Európai Tanácsot, még következetesebben elkülönítve ezáltal a Tanácstól azt, vagy hogy az Általános Ügyek és Külkapcsolatok Tanácsát két formációra bontotta. Jelen vizsgálódás szempontjából azonban sokkal fontosabb kérdés, hogy a Tanács egyes formációira vonatkozó szabályok, így például a szavazás rendszere, hogyan változott eddig és hogyan fog megváltozni a jövőben, mert ezáltal válik jobban érthetővé, hogy az egyes előkészítő szervek szerepe hogyan alakul a jövőben. Mindemellett elsődleges célom volt, hogy az együttdöntési eljárás kiterjesztésével összefüggésben, az SCA ideig-óráig bizonytalannak tűnő helyzetét is megvizsgáljam.

Azonban itt is rögzíteni kell, hogy a Mezőgazdasági Különbizottság jövőjét érintő változások fontossága nem csak direkt, hanem indirekt formában is megragadható. Közvetlen eredményként jelenik meg ugyanis, hogy a munkamódszerek változása pozitív irányba fogja befolyásolni az SCA működését, ahogy azt a fentiekben írtak is mutatják. Másrészről, ezen intézkedések indirekt formában azt is jelzik számunkra, hogy a Mezőgazdasági Különbizottság fennmaradása vagy feladatainak COREPER-be integrálása gondolatának a helyeselhető elvetése jelen fázisban már eldöntöttnek minősíthető. Azzal ugyanis, hogy az SCA munkamódszereinek módosításáról születik döntés, és egyúttal e dokumentumban jelzéssel is élnek, hogy mindezt a Lisszaboni Szerződéssel bevezetett változásokhoz igazodva kívánják megtenni, mindezzel azt is aláhúzzák, hogy az SCA további működése nem kérdéses. A munkamódszerek ilyen irányú módosítását tehát bátran tekinthetjük egy olyan dokumentumnak, mellyel a Mezőgazdasági Különbizottság, illetve a Mezőgazdasági és Halászati Tanács az SCA szerepét erősíti meg a megújított működési rendszerben.

⁷⁰ A Tájékoztató „Együttdöntés („rendes jogalkotási eljárás”) pontja.

⁷¹ A Tájékoztató „Vita nélkül elfogadható napirendi pontok” pontja.

1. sz. melléklet⁷²

Az Európai Unió Tanácsának elnökségét 2000 és 2020 között betöltő tagállamok listája

2000	I. félév	Portugália
	II. félév	Franciaország
2001	I. félév	Svédország
	II. félév	Belgium
2002	I. félév	Spanyolország
	II. félév	Dánia
2003	I. félév	Görögország
	II. félév	Olaszország
2004	I. félév	Írország
	II. félév	Hollandia
2005	I. félév	Luxemburg
	II. félév	Egyesült Királyság
2006	I. félév	Ausztria
	II. félév	Finnország
2007	I. félév	Németország
	II. félév	Portugália
2008	I. félév	Szlovénia
	II. félév	Franciaország
2009	I. félév	Csehország
	II. félév	Svédország
2010	I. félév	Spanyolország
	II. félév	Belgium

⁷² Az 1. sz. melléklet forrása: HORVÁTH Zoltán–ÓDOR Bálint: i. m. 142. és 144. és SZÁJER József–LAKY Zsuzsanna–TAPASZTÓ Szabolcs: i. m. 30–31., valamint 33.

2011	I. félév	Magyarország
	II. félév	Lengyelország
2012	I. félév	Dánia
	II. félév	Ciprus
2013	I. félév	Írország
	II. félév	Litvánia
2014	I. félév	Görögország
	II. félév	Olaszország
2015	I. félév	Lettország
	II. félév	Luxemburg
2016	I. félév	Hollandia
	II. félév	Szlovákia
2017	I. félév	Málta
	II. félév	Egyesült Királyság
2018	I. félév	Észtország
	II. félév	Bulgária
2019	I. félév	Ausztria
	II. félév	Románia
2020	I. félév	Finnország

2. számú melléklet⁷³Az egyes tagállamok szavazatainak súlya a jelenlegi rendszerben
és 2004. május 1-je előtt

Ország	Népesség aránya az EU-27-ben	Szavaza- tok száma az EU-27- ben	Szavaza- tok ará- nya az EU-27- ben	Népesség aránya az EU-15- ben, 2004. má- jus 1-je előtt	Szavaza- tok szá- ma az EU-15- ben, 2004. má- jus 1-je előtt	Szavaza- tok aránya az EU-15- ben, 2004. május 1-je előtt
Német- ország	16,73%	29	8,41%	21,85%	10	11,49%
Francia- ország	12,76%	29	8,41%	15,71%	10	11,49%
Egyesült Királyság	12,26%	29	8,41%	15,78%	10	11,49%
Olaszország	11,92%	29	8,41%	15,35%	10	11,49%
Spanyol- ország	8,88%	27	7,84%	10,49%	8	9,20%
Lengyel- ország	7,74%	27	7,84%	–	–	–
Románia	4,38%	14	4,06%	–	–	–
Hollandia	3,31%	13	3,77%	4,19%	5	5,75%
Görög- ország	2,26%	12	3,48%	2,80%	5	5,75%
Portugália	2,14%	12	3,48%	2,65%	5	5,75%
Belgium	2,13%	12	3,48%	2,72%	5	5,75%
Csehország	2,08%	12	3,48%	–	–	–
Magyar- ország	2,04%	12	3,48%	–	–	–
Svédország	1,84%	10	2,90%	2,35%	4	4,60%
Ausztria	1,68%	10	2,90%	2,15%	4	4,60%
Bulgária	1,57%	10	2,90%	–	–	–
Dánia	1,10%	7	2,03%	1,41%	3	3,45%
Szlovákia	1,09%	7	2,03%	–	–	–
Finnország	1,07%	7	2,03%	1,37%	3	3,45%

⁷³ A 2. sz. melléklet forrása: HORVÁTH Zoltán–ÓDOR Bálint: i. m. 142. és 144. és SZÁJER József–LAKY Zsuzsanna–TAPASZTÓ Szabolcs: i. m. 30–31., valamint 33.

Írország	0,85%	7	2,03%	0,99%	3	3,45%
Litvánia	0,69%	7	2,03%	–	–	–
Lettország	0,47%	4	1,16%	–	–	–
Szlovénia	0,41%	4	1,16%	–	–	–
Észtország	0,27%	4	1,16%	–	–	–
Ciprus	0,16%	4	1,16%	–	–	–
Luxemburg	0,09%	4	1,16%	0,11%	2	2,30%
Málta	0,08%	3	0,87%	–	–	–
Összesen	100,00%	345	100%	100%	87	100%